

Serocczanie 60+. Strategia 2023-2027

Serocczanie 60+
STRATEGIA 2023-2027

Projekt „Seroccy Seniorzy budują Strategię” finansowany przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię z Funduszy EOG i Funduszy Norweskich w ramach Programu Aktywni Obywatele– Fundusz Regionalny.

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Metodyka pracy.....	5
3. Podsumowanie diagnozy.....	7
4. Analiza SWOT.....	12
5. Analiza problemowa.....	17
6. Wizja i misja.....	21
7. Cele.....	22
8. Spójność z innymi dokumentami.....	27
9. Wykaz działań.....	32
10. Finansowanie.....	43
11. Konsultacje społeczne.....	44
12. Monitoring i ewaluacja.....	45

1. Wstęp

Postępujący w coraz szybszym tempie proces „starzenia się” społeczeństwa dotyka polską ludność i stanowi jedno z najważniejszych wyzwań w najbliższym czasie. Zwiększające się grono osób w wieku 60+ w społeczeństwie stawia przed wszystkimi zadania i problemy, których rozwiązanie stanowi niezwykle ważny priorytet dla zapewnienia właściwej jakości życia i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Zachodzące przemiany społeczne powodują konieczność dostosowania kierunków działalności władz wszystkich poziomów: centralnych, regionalnych i lokalnych oraz wszelkich podmiotów z sektora zdrowia, rekreacji, edukacji, kultury oraz pozarządowego w stosunku do seniorów. Kluczowym aspektem jest przemyślana strategia postępowania i odpowiednia koordynacja tych działań, która jest niezbędna, aby osiągać zakładane cele w sposób efektywny oraz zapewnić seniorom wysoką jakość życia i podtrzymać ich aktywność w różnych dziedzinach.

Niniejszy dokument – strategia stanowi odpowiedź na przedstawione wyzwania, które ściśle dotyczą seniorów w Mieście i Gminie Serock. Podjęcie prac nad strategią konieczne było w celu jak najskuteczniejszego ukierunkowania działalności dla mieszkańców miasta w wieku 60+.

„Serocczanie 60+. Strategia 2023-2027” powstała w ramach projektu „Seroccy Seniorzy budują Strategię” finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię z Funduszy EOG i Funduszy Norweskich w ramach Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny. Projekt objęty został honorowym patronatem Burmistrza Miasta i Gminy Serock.

Realizatorem projektu było Stowarzyszenie Pomocy Potrzebującym „Nadzieja” istniejące od 2004 roku, a od grudnia 2005 roku posiadające status organizacji pożytku publicznego. SPP „Nadzieja” prowadzi aktywną działalność zarówno w gminach powiatu legionowskiego. W swoim dorobku posiada realizację projektów na rzecz osób potrzebujących, zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym: starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych oraz chorych. Wśród najważniejszych inicjatyw należy wspomnieć: prowadzenie Legionowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, reaktywację Legionowskiego Klubu Amazonek, wydawanie Legionowskiego Informatora Senioralnego,

organizację „Senioraliów”, organizację Klubu Senior+ czy opracowanie strategii senioralnej w Legionowie.

W prace związane z opracowaniem strategii zaangażowani zostali liczni eksperci z różnych dziedzin, którzy odznaczyli się szeroką wiedzą specjalistyczną oraz doświadczeniem w działaniu na rzecz seniorów, co było niezbędne do właściwego przygotowania dokumentu. W ramach procesu powstawania strategii zapewniona została partycypacja społeczna mieszkańców Miasta i Gminy Serock w wieku 60+, prowadzona za pomocą różnorodnych metod, w tym poprzez udział Rady Seniorów. Uspołecznienie, prowadzone zgodnie z najlepszymi praktykami, stanowiło niezwykle istotny element, ponieważ pomogło dogłębnie poznać potrzeby i problemy seniorów oraz ich oczekiwania i odczucia. Właściwa diagnoza stanowiła fundament do wypracowania dokumentu o wysokiej przydatności i dużej wartości merytorycznej.

Należy podkreślić, że działania na rzecz serockich seniorów prowadzone były już w przeszłości. Wśród najważniejszych wymienić można działalność Rady Seniorów i przeznaczanie środków pieniężnych przez Miasto i Gminę Serock dla organizacji pozarządowych dedykowanych właśnie seniorom. Dokumentem, który je w przeszłości pomagał koordynować i ukierunkowywać był „Serocki Program Strategiczny na rzecz Seniorów do 2020 roku”, przyjęty przez Radę Miejską w Serocku w 2017 roku. Realizacja zapisów wspomnianego dokumentu, która podlegała monitoringowi, wiązała się z różnymi projektami, które pozytywnie wpływały na codzienne funkcjonowanie lokalnej społeczności senioralnej i przyczyniała się do poprawy jakości ich życia. Prowadzone do tej pory działania wymagają dalszej kontynuacji, intensyfikacji i uzupełnienia.

2. Metodyka pracy

Dokument „Serocczanie 60+. Strategia 2023-2027” został wypracowany zgodnie z najlepszymi praktykami powstawania dokumentów strategicznych.

Za koordynację prac w poszczególnych sferach tematycznych odpowiadali koordynatorzy: Dorota Wróbel-Górecka w temacie „zdrowie i rekreacja”, Izabela Dyakowska w temacie „edukacja i kultura”, Piotr Kowalczyk w temacie „sfera obywatelska”. Nad całością prac nad dokumentem nadzór sprawował koordynator ds. strategii – dr Rafał Florczyk. Nadzór prowadzony przez koordynatora pozwolił na zapewnienie systemowej spójności i kompatybilności trzech tematycznych komponentów we wszystkich rozdziałach strategii wraz z zachowaniem jednolitego tempa prac.

W pracach nad strategią udział brał również kierownik projektu dr Roman Biskupski. Członkowie zespołu ds. przygotowania strategii posiadali niezbędną wiedzę, metodykę pracy (wynikającą z przygotowania strategii senioralnej w innej gminie powiatu legionowskiego) oraz doświadczenie (z zakresu przede wszystkim problemów z dziedziny polityki senioralnej w dziedzinach objętych strategią, potrzeb osób niepełnosprawnych, polityki społecznej, prawa, zagadnień antydyskryminacyjnych, działalności pozarządowej), które pozwoliły na wypracowanie wysokiej jakości dokumentu.

W pracę zespołów eksperckich zaangażowane zostały osoby, które wykazywały się bardzo dobrą znajomością specyfiki lokalnej oraz tematyki usług skierowanych do seniorów, a także doświadczeniem w zakresie działania na rzecz seniorów. W zespołach tematycznych pod kierownictwem koordynatorów pracowało łącznie sześć osób ekspertów, w tym członkowie Rady Seniorów.

W celu prawidłowego przygotowania strategii ułożona została struktura, która zawiera następujące merytoryczne elementy składowe:

- podsumowanie diagnozy,
- analizę SWOT,
- zdefiniowanie problemów,
- wizję i misję,
- cele strategii – główny, strategiczne i operacyjne,

- spójność z innymi dokumentami,
- wykaz działań wraz z harmonogramem i realizatorami,
- finansowanie,
- konsultacje społeczne,
- monitoring i ewaluację.

Prace nad Strategią rozpoczęły się od diagnozy, która została opracowana i wykonana przez specjalistyczną firmę ekspercką Biuro Badań Społeczno-Ekonomicznych z bogatym doświadczeniem w przeprowadzaniu badań socjologicznych. Diagnoza składała się z czterech elementów składowych, które pozwoliły na dokładne i rzetelne poznanie faktów, problemów i opinii społeczności senioralnej. Były to:

1. Badanie ankietowe na próbie celowej wyłącznie mieszkańców Miasta i Gminy Serock 60+ (200 osób).
2. Zogniskowane Wywiady Grupowe wśród mieszkańców 60+ pod umowną nazwą „Kawiarenki konsultacyjne” (3 kawiarenki tematyczne).
3. Spacerzy diagnostyczne (pod umowną nazwą Spacerów wirtualnych) przeprowadzone z mieszkańcami 60+ po wybranych instytucjach i urzędach miasta (18 obiektów).
4. Ankieta skierowana do instytucji, urzędów samorządowych oraz organizacji pozarządowych w Mieście i Gminie Serock (odpowieź zwrotna z 12 podmiotów).

Wyniki przeprowadzonej diagnozy i wiedza oraz doświadczenie ekspertów posłużyły jako podstawa do opracowania kolejnych elementów składowych strategii tj. analizy SWOT, analizy problemowej, wizji, misji, celów i działań.

W okresie przygotowywania dokumentu odbyły się trzy spotkania robocze zespołów eksperckich w dniach 10 lutego, 10 marca i 24 marca 2023 r., na których odbywała się merytoryczna praca nad kolejnymi komponentami strategii (SWOT, problemy, wizja, misja, cele, działania) oraz dyskusje nt. propozycji zapisów. Spotkania moderowane były przez koordynatora ds. strategii oraz koordynatorów tematycznych.

3. Podsumowanie diagnozy

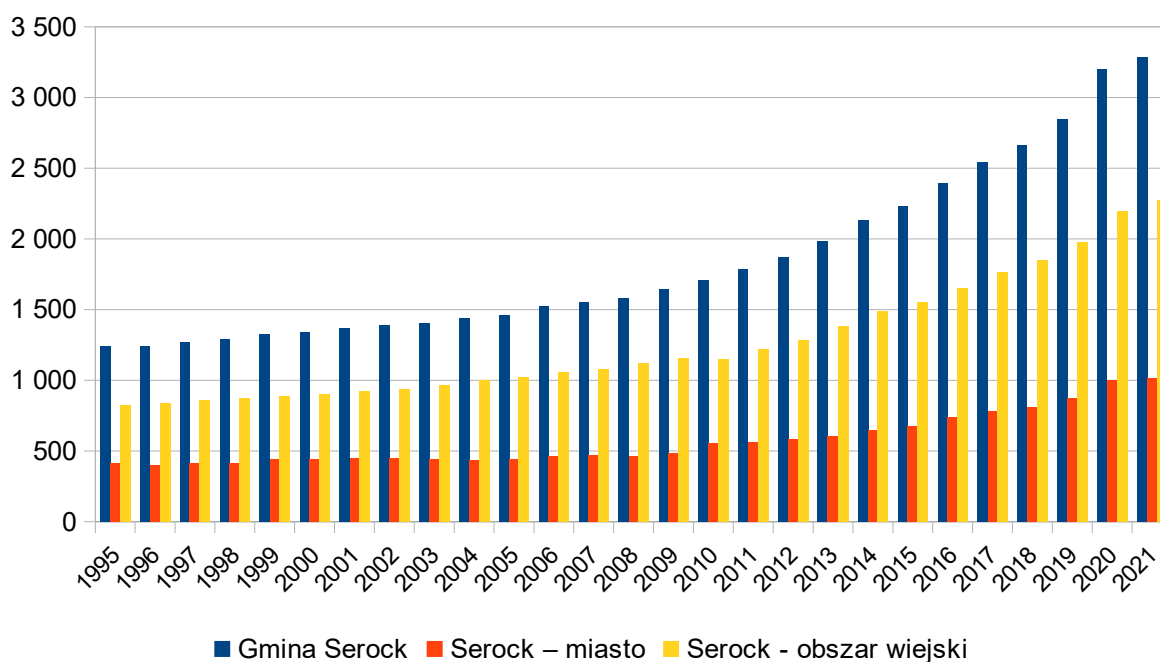
Charakterystyka gminy i demografia

Gminę miejsko-wiejską Serock o powierzchni 110,25 km² w 2022 r. zamieszkiwały 17 093 osoby (dane BDL GUS). W części wiejskiej (96,82 km²) mieszkało 12 000 osób, natomiast w mieście Serock (13,43 km²) 5 093 osoby. W skład gminy, oprócz miasta Serock, wchodzi 28 sołectw oraz Osiedle Zegrze (www.bip.serock.pl/77_jednostki-pomocnicze). Do największych miejscowości w gminie, poza Serockiem, należą Jadwisin, Borowa Góra i Zegrze (https://www.serock.pl/4005_liczba-mieszkancow).

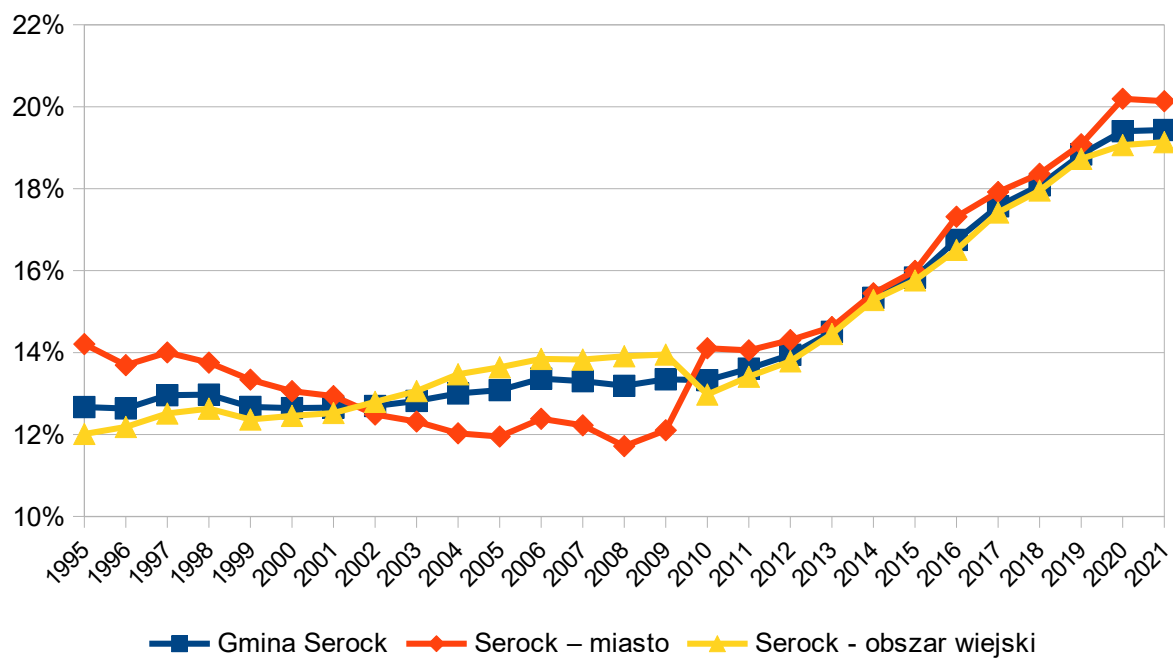
Ważnym aspektem w funkcjonowaniu gminy w kontekście polityki senioralnej jest istnienie od 2014 roku Rady Seniorów Miasta i Gminy Serock – podmiotu o charakterze konsultacyjnym, doradczym i inicjatywnym dla organów gminy Serock (I kadencja 2014-2018, II kadencja 2019-2023).

Spółeczność gminy Serock w okresie kilkunastu ostatnich lat charakteryzował stopniowy przyrost osób w wieku senioralnym w wartościach bezwzględnych oraz procentowo w całkowitej liczbie ludności, co wskazuje na istotność prowadzenia odpowiedniej polityki senioralnej.

Liczba osób w wieku poprodukcyjnym
dane BDL GUS

Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej ludności dane BDL GUS

Wnioski i rekomendacje z badania socjologicznego

Szczegółowe wyniki ze wszystkich czterech komponentów badania socjologicznego, opisanego w rozdziale 2, zawarte zostały w odrębnym dokumencie – raporcie pt.

„Diagnoza problemów i potrzeb mieszkańców 60+ Miasta i Gminy Serock”. Synteza diagnozy zawiera najważniejsze wnioski i rekomendacje płynące z badania.

Wnioski i rekomendacje:

1. Poprawa dostępu do publicznej opieki lekarskiej wśród mieszkańców gminy. Chociaż część respondentów (patrz: Kawiarenki konsultacyjne) pozytywnie ocenia serocką publiczną służbę zdrowia, to jednocześnie zwracają oni uwagę na brak dostępu do wybranych specjalistów m.in. kardiologa, laryngologa, neurologa i okulisty. O niewystarczającej dostępności nie tylko do opieki specjalistów, ale nawet ogólnej opieki internistycznej, mogą świadczyć również wyniki ankiety skierowanej do seniorów (patrz: badanie ankietowe wśród mieszkańców 60+ Miasta i Gminy Serock). Duża część mieszkańców miejscowości wiejskich w okresie ostatnich 12 miesięcy korzystała tylko z teleporad lub płatnej opieki lekarskiej.

2. Rozwój kompetencji cyfrowych i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu. Uczestnicy badania dostrzegają korzyści wynikające ze znajomości obsługi komputera i korzystania z Internetu. Świadczy o tym m.in. dość duży odsetek seniorów już korzystających systematycznie z Internetu (ponad 50%). Mieszkańcy miejscowości wiejskich częściej niż mieszkańcy miasta Serock korzystają z Internetu do załatwiania spraw administracyjnych. Jednocześnie duża część ankietowanych (patrz: badanie ankietowe wśród mieszkańców 60+ Miasta i Gminy Serock) deklaruje gotowość do uczestnictwa w zajęciach, których celem byłoby opanowanie lub rozwijanie umiejętności obsługi komputera oraz Internetu. Wyniki przeprowadzonych badań (Kawiarenki diagnostyczne i wspomniane badanie ankietowe wśród seniorów) jednoznacznie potwierdzają, że nabycie kompetencji cyfrowych umożliwiają seniorom funkcjonowanie w czterech ważnych obszarach:

- edukacyjnym (poprzez możliwość uczestnictwa w zajęciach zdalnych, w którym skłonni byłiby uczestniczyć zwłaszcza seniorzy z miejscowości wiejskich),
- kulturowym (poprzez możliwość bycia „na bieżąco” z ofertą instytucji i ośrodków kulturowych na terenie Miasta i Gminy),

- obywatelskim (poprzez możliwość zdalnego załatwiania spraw administracyjnych, z której to możliwości- jak pokazują wyniki badania - bardzo chętnie korzystają mieszkańcy miejscowości wiejskich gminy Serock),
- zdrowotnym; możliwość korzystania z usług medycznych oferowanych zdalnie nie zastąpi rzecz jasna bezpośredniego kontaktu z lekarzem, ale gwarantuje przynajmniej minimum, jakim jest dostęp do recept, czy też podstawowej diagnostyki lekarskiej.

3. Przeciwdziałanie wykluczeniu komunikacyjnemu. Wyniki badania ankietowego, Kawiarenek diagnostycznych i Spacerów wirtualnych wskazują na istniejące w gminie Serock bariery komunikacyjne w dostępie do publicznej opieki zdrowotnej, oferty edukacyjnej i kulturowej oraz usług administracyjnych. Przyczyną są niewystarczające możliwości dojazdu środkami transportu publicznego (lub ich całkowity brak) z części miejscowości wiejskich na terenie gminy Serock. O ile niektóre sprawy administracyjne mogą zostać załatwione przez seniorów w sposób zdalny (oczywiście tylko w przypadku tych posiadających dostęp do komputera, Internetu i mających odpowiednie kompetencje cyfrowe), o tyle bezpośredni dostęp do opieki lekarskiej albo oferty edukacyjno-kulturowej są już trudne do zastąpienia. Zwiększenie dostępności transportu publicznego do poszczególnych miejscowości wiąże się oczywiście z koniecznością znalezienia środków budżetowych i współpracy pomiędzy poszczególnymi sołectwami oraz władzami Miasta i Gminy Serock.

4. Wsparcie dla samorządów, organizacji pozarządowych i animatorów na terenach gminnych (poza miastem Serock). Częściowym rozwiązaniem problemu omawianego w punkcie 3 może być zwiększenie zakresu kompetencji i wsparcia dla samorządów i organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Serock (takich jak Serocka Akademia Seniora, Koła Gospodyń Wiejskich, Ochotnicze Straże Pożarne i inne). Jak wynika z przeprowadzonych badań, pomimo istniejących barier komunikacyjnych, seniorzy z terenów gminy deklarują większą aktywność w sferze kulturowej niż sami mieszkańcy miasta Serock, mający przecież, wydawałoby się, łatwiejszy dostęp do oferty kulturowej. Aktywność seniorów z terenów gminnych jest najpewniej już teraz w dużym stopniu zasługą samorządów i organizacji pozarządowych. Wsparcie tychże samorządów i organizacji (finansowe, organizacyjne), współpraca pomiędzy ośrodkami lokalnymi i centralnymi (takimi jak Centrum Kultury i Czytelnictwa w Serocku) może zatem

przynajmniej częściowo rozwiązać problemy wynikające z opisanych wcześniej barier komunikacyjnych.

5. Zwiększenie dostępności lokalowej do organizacji imprez edukacyjnych, integracyjnych i kulturowych w miejscowościach gminnych. Aktywizacja seniorów bezpośrednio na terenach miejscowości gminnych wiąże się z koniecznością lepszego dostępu do miejsc, w których mogą być organizowane imprezy edukacyjne, integracyjne i kulturowe. Jak wynika z wypowiedzi niektórych uczestników badania (patrz: Kawiarenki diagnostyczne) dostęp do odpowiedniej, wystarczająco dużej powierzchni lokalowej jest w tej chwili również istotną barierą w organizacji działań skierowanych do seniorów.

6. Różnorodność zajęć organizowanych dla seniorów. Jak pokazują wyniki badania (zwłaszcza wyniki badania ankietowego) seniorzy z poszczególnych grup wiekowych mają różne preferencje dotyczące imprez i wydarzeń, w których byliby skłonni uczestniczyć. O ile młodszy seniorzy (60-69 lat) są chętni do udziału w wycieczkach turystycznych i/lub imprezach sportowych, o tyle seniorzy powyżej 70 roku życia preferują imprezy o charakterze „bardziej stacjonarnym” (biesiady, pikniki, spotkania w konkretnym miejscu, niewymagające dużego wysiłku lub opuszczenia miejsca zamieszkania). Oferta dla seniorów powinna być więc na tyle zróżnicowana, aby uwzględniać możliwości i potrzeby wszystkich grup senioralnych.

4. Analiza SWOT

Dokumenty strategiczne wykorzystują szereg narzędzi i metod w celu jak najlepszego skonstruowania planów podejmowanych działań. Jednym z takich komponentów w strategii jest rozpoznanie i zdefiniowanie silnych i słabych stron lokalnej społeczności seniorów oraz szans i zagrożeń. Analiza SWOT (akronim z języka angielskiego opisujący odpowiednio ww. elementy: „strengths”, „weaknesses”, „opportunities”, „threats”) została opracowana przez zespoły eksperckie oddzielnie dla wszystkich trzech tematów: zdrowie i rekreacja, edukacja i kultura, sfera obywatelska. Procedura konstruowania analizy SWOT pozwoliła na zdefiniowanie zasobów i sprzyjających aspektów zewnętrznych, które mogą zostać wykorzystane w planowanych w dalszej części dokumentu działaniach, a także lepsze poznanie słabszych stron i zagrożeń, które powinny być eliminowane lub naprawiane w przyszłości.

Analiza SWOT dotyczyła ściśle zagadnień związanych z seniorami zamieszkującymi Miasto i Gminę Serock. Przyjęte zostały następujące założenia metodyczne postępowania przy opracowywaniu analizy:

- silne strony (strengths) – wskazywane były aktualne pozytywne aspekty, które wyróżniają lokalną społeczność seniorów i stanowią jej atuty (aspekt wewnętrzny),
- słabe strony (weaknesses) – wskazywane były aktualne negatywne aspekty, które charakteryzują lokalną społeczność seniorów (aspekt wewnętrzny),
- szanse (opportunities) – wskazywane były aktualne pozytywne aspekty, które wpływają na lokalną społeczność seniorów (aspekt zewnętrzny – ponadlokalny, na który seniorzy i władze miasta nie mają wpływu) oraz potencjalne przyszłe pozytywne aspekty dotyczące lokalnej społeczności seniorów,
- zagrożenia (threats) – wskazywane były aktualne negatywne aspekty, które wpływają na lokalną społeczność seniorów (aspekt zewnętrzny – ponadlokalny, na który seniorzy i władze miasta nie mają wpływu) oraz potencjalne przyszłe negatywne aspekty dotyczące lokalnej społeczności seniorów.

Kwestią wartą podkreślenia jest powtarzanie się w analizie w różnych sferach tematycznych podobnych zagadnień takich jak np. problemy transportowe, wykluczenie cyfrowe części seniorów.

Zdrowie i rekreacja

<p style="text-align: center;">Silne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dostęp do obiektów systemu opieki zdrowotnej (dobra komunikacja, brak barier architektonicznych, parkingi, dostęp do toalet itd.); 2. Dostęp do obiektów rekreacyjnych (dostępność komunikacyjna, brak barier architektonicznych, parkingi, ścieżki rowerowe); 3. Dostęp do opieki zdrowotnej (POZ) i rehabilitacyjnej; 4. Szeroka oferta rekreacyjna; 5. Rozległe tereny przyrodnicze, krajobrazowe, turystyczne; 6. Działalność senioralnych organizacji; 7. Duża aktywność seniorów;	<p style="text-align: center;">Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Niskie kompetencje cyfrowe seniorów; 2. Brak skoordynowanego systemu przepływu informacji; 3. Niewystarczający dostęp do bezpłatnej opieki medycznej w zakresie poradni specjalistycznych; 4. Mała wiedza seniorów na temat systemu opieki zdrowotnej; 5. Brak dbałości seniorów o profilaktykę zdrowotną; 6. Niewystarczające połączenia komunikacyjne na terenie gminy (skomunikowanie miasta i poszczególnych sołectw); 7. Nierównomierne zagospodarowanie miejsc rekreacyjnych w elementy małej infrastruktury (np. ławeczki, kosze na śmieci); 8. Mała dostępność toalet przy obiektach rekreacyjnych; 9. Mały udział seniorów w grupie seniorów aktywnych; 10. Niski senioralny kapitał społeczny;
<p style="text-align: center;">Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dobry dostęp do terenów rekreacyjnych przyległych do Jeziora Zegrzyńskiego; 2. Dobre połączenie komunikacyjne z Warszawą i Legionowem; 3. Rozległa sieć ścieżek rowerowych; 4. Możliwości rozwojowe terenów Bulwaru Nadnarwiańskiego; 5. Możliwość korzystania przez seniorów z bazy medycznej Legionowa i Pułtusza (dużo specjalistów); 6. Nowoczesny system	<p style="text-align: center;">Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brak możliwości rozwoju publicznej przychodni zdrowia w centrum Serocka (warunki lokalowe uniemożliwiają dalszy rozwój); 2. Utrudnienia w dostępie do płatnej służby zdrowia (bariera cenowa); 3. Niewystarczający dostęp do informacji dla seniorów (kanały dotarcia) i trudności w docieraniu z informacjami do wszystkich mieszkańców gminy (szczególnie małych sołectw); 4. Niewykorzystanie potencjału

<p>teleinformatyczny wykorzystywany w opiece zdrowotnej, telemedycyna;</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Otwarcie obiektów użyteczności publicznej (np. szkół) na potrzeby seniorów; 8. Wykorzystanie zasobów istniejących (np. OSP, KGW) na potrzeby seniorów, współpraca i wspólne działania; 9. Rozwój miejskich programów dla seniorów (np. karta seniora, pomoc techniczna); 10. Rosnąca aktywność seniorów; 	<p>infrastrukturalnego gminy (np. budynki szkół) do aktywizacji seniorów;</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Ograniczony dostęp do służby zdrowia w przypadku wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych (klęski żywiołowe, pandemia itd.) 6. Perspektywa rozwoju chorób cywilizacyjnych;
---	---

Edukacja i kultura

Silne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Atrakcyjne położenie gminy nad Jeziorem Zegrzyńskim, w sąsiedztwie Warszawy. 2. Bogata i różnorodna oferta gminy dla seniorów. 3. Przyjazna i rozwojowa infrastruktura. 4. Aktywne i kreatywne lokalne organizacje senioralne. 5. Liczna i rosnąca grupa użytkowników oferty edukacyjno-kulturalnej. 6. Duże zaangażowanie i międzypokoleniowa aktywność seniorów na rzecz innych, w tym wolontariat i samopomoc. 7. Miejskie programy wspierające dostępność i aktywność seniorów (m.in. Karta Seroczanina). 8. Wsparcie gminy dla organizacji senioralnych prowadzących działania w sferze edukacji i kultury. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niedookreślone stanowisko, rola i kompetencje i pozycja Pełnomocnika ds. polityki senioralnej w gminie. 2. Ograniczona samodzielność instytucji kultury i niedobór wyspecjalizowanej kadry. 3. Niedostateczna dostępność instytucji kulturalnych gminy. 4. Niezadawalające zasoby infrastrukturalne względem potrzeb seniorów w obszarze edukacja i kultura o tym samym niewykorzystana infrastruktura na terenie gminy (świetlice, wiaty, place zabaw). 5. Niewystarczające umiejętności pozyskania środków zewnętrznych na działalność organizacji senioralnych przez liderów tych organizacji. 6. Niewystarczająca oferta dostępna dla seniorów w sołectwach. 7. Finansowe progi wejścia dla

	<p>seniorów.</p> <p>8. Wykluczenie cyfrowe seniorów, szczególnie 70+.</p>
<p style="text-align: center;">Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Długowieczność i poprawa kondycji zdrowotnej seniorów. 2. Rosnąca liczba seniorów migrujących na teren gminy. 3. Zmieniające się wzorce postaw obywatelskich i stylu życia seniorów na bardziej świadome, proaktywne. 4. Moda i rosnące zapotrzebowanie seniorów na różnorodną aktywność edukacyjno-kulturalną. 5. Ogólnopolskie i mazowieckie programy wspierające dostępność i aktywność seniorów (m.in. Ogólnopolska Karta Seniora, Sieć Mazowieckich Miejsc Przyjaznych Seniorom). 6. Możliwości finansowania ze środków zewnętrznych. 7. Rozwój srebrnej gospodarki – szanse na lepszą jakość życia seniorów i nowe miejsca pracy przyjazne seniorom w edukacji i kulturze; wydłużenie okresu aktywności zawodowej osób starszych. 8. Wzrost znaczenia kapitału społecznego w polityce publicznej. 9. Cyfryzacja instytucji i mediów. 	<p style="text-align: center;">Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gwałtowny i sukcesywny przyrost osób 60+. 2. Zmieniający się model rodziny i więzi międzypokoleniowych. 3. Kryzys gospodarczy, w tym ubożenie społeczności senioralnej. 4. Polaryzacja społeczna i rozwarstwienie społeczności senioralnej z uwagi m.in. na pochodzenie, zasoby, wykształcenie, stan zdrowia. 5. Niski kapitał społeczny, w tym poziom zaufania, dialog, proaktywność, kooperacja międzypokoleniowa. 6. Alienacja społeczna, samotność seniorów. 7. Niewystarczający dostęp do Internetu, wykluczenie cyfrowe seniorów.

Sfera obywatelska

<p style="text-align: center;">Silne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duża liczba organizacji prężnie działających, w tym senioralnych; 2. Duża liczba osób 60+ dobrze wykształconych; 3. Dobra infrastruktura w Serocku 	<p style="text-align: center;">Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nierównomierne rozmieszczenie infrastruktury społecznej i mała pojemność lokali; 2. Małe zaangażowanie sołtysów w sprawy seniorów;
--	---

<p>z łatwym dostępem;</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Duża liczba mieszkańców identyfikująca się z miejscem zamieszkania i silnymi więzami międzyludzkimi; 5. Wysoki poziom obsługi urzędniczej mieszkańców. 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Brak współpracy między organizacjami senioralnymi i instytucjami; 4. Wykluczenie cyfrowe znacznej liczby seniorów, głównie 70+ i 80+; 5. System informacji gminnej niedostosowany do potrzeb seniorów. (niewykorzystane tablice sołeckie, „Informator” oraz ograniczanie się do internetu); 6. Małe zaangażowanie i brak motywacji do wyjścia z domu znacznej liczby seniorów;
<p style="text-align: center;">Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Położenie geograficzne, Jezioro Zegrzyńskie – doskonałe miejsce do zamieszkania przez osoby 60+; 2. Dobre połączenie komunikacyjne z Warszawą i Legionowem.; 3. Zwiększanie się aktywności seniorów; 4. Napływ nowych, dobrze wykształconych i niezależnych finansowo osób 60+, głównie na terenach wiejskich; 5. Uruchamianie programów i projektów zewnętrznych mających na celu aktywizację seniorów; 6. Wolontariat na rzecz i z udziałem seniorów; 	<p style="text-align: center;">Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inflacja i względne ubożenie seniorów; 2. Ograniczona ilość środków budżetowych gminy; 3. Niepewny los środków zewnętrznych, szczególnie unijnych; 4. Rozluźnienie dotychczasowych więzi społecznych, szczególnie w sołectwach; 5. Rozchodzenie się relacji międzypokoleniowych w społeczeństwie;

5. Analiza problemowa

Kolejnym komponentem pozwalającym na właściwe sformułowanie na dalszym etapie planowanych celów i działań jest analiza problemowa. Na podstawie przeprowadzonych diagnozy oraz analizy SWOT, w połączeniu z wiedzą oraz doświadczeniem koordynatorów i ekspertów sformułowane zostały najważniejsze problemy dotyczące serockich seniorów. Analiza problemowa została przeprowadzona przez zespoły eksperckie, które zdefiniowały szczegółowe problemy w tematach: zdrowie i rekreacja, edukacja i kultura, sfera obywatelska.

Podstawą analizy problemowej stanowiło wychwytywanie ciągów przyczynowo-skutkowych: przyczyna problemu > problem > konsekwencje problemu. Ze względu na możliwość zróżnicowanego podejścia do opisanej metody analizy (tj. problem „a” może stanowić konsekwencje problemu „b” i zarazem przyczynę problemu „c”), to do zadań zespołów roboczych należało arbitralnie zdefiniowanie i zredagowanie problemów po dokonaniu dogłębnej analizie poszczególnych czynników.

Zdrowie i rekreacja

1. Rekreacja:

- infrastruktura w placówkach publicznych (głównie szkołach, szczególnie w sołectwach) nie jest wykorzystywana na potrzeby seniorów - na przykład na potrzeby realizacji zajęć ruchowych, sportowych i innych;
- ścieżki rowerowe i szlaki piesze oraz inne elementy oferty rekreacyjnej w gminie są nierównomiernie wyposażone w elementy małej architektury (ławeczki, altanki do odpoczynku, kosze na śmieci). Problemem występującym w zasadzie wszędzie jest dostęp do toalet;

2. Dostęp do informacji:

- niewystarczający przepływ informacji skierowanych do seniorów (zarówno w zakresie zdrowia jak i rekreacji). Informacje o możliwościach korzystania z gminnej oferty rekreacyjnej nie są dystrybuowane w sposób gwarantujący dotarcie do wszystkich mieszkańców gminy (np. małe wykorzystanie tablic informacyjnych i

słupów ogłoszeniowych w sołectwach). Seniorzy wskazują na słabą komunikację, słaby dostęp do informacji, co skutkuje małą aktywnością seniorów;

- o niskie kompetencje cyfrowe seniorów powodujące ich wykluczenie cyfrowe i problemy z dostępem do informacji upowszechnianej w sposób cyfrowy (w internecie, w mediach społecznościowych);

3. Opieka zdrowotna:

- o brak wiedzy i informacji na temat funkcjonowania publicznego systemu opieki zdrowotnej, w zakresie świadczeń, roli POZ, itp.;
- o brak dostępu do bezpłatnego systemu opieki zdrowotnej w zakresie poradni specjalistycznych;
- o potrzeba edukowania i informowania seniorów w zakresie zdrowego odżywiania, zdrowego stylu życia, zachęcania do udziału w aktywnościach sportowych i rekreacyjnych;

4. Dostępność:

- o problem komunikacji gminnej, w pewien sposób warunkującej korzystanie z opieki zdrowotnej i oferty rekreacyjnej – wg. części seniorów komunikacja nie pokrywa całości gminy a rozkład kursowania jest zbyt wąski (brak połączeń w godzinach wieczornych);
- o potrzeba zapewnienia seniorom dostępu do tzw. pomocy technicznej;

Edukacja i kultura

1. Edukacja:

- o Niewystarczająca oferta edukacyjna dla seniorów szczególnie w sołectwach uwzględniająca różnorodność zasobów i potrzeb środowiska senioralnego;
- o Ograniczony dostęp do edukacyjno-kulturalnej oferty nieodpłatnej dla seniorów, dla wielu seniorów koszty w tym obszarze stanowią kluczową barierę wejścia;
- o Potrzeba międzypokoleniowej promocji zdrowego trybu życia i edukacji ekologicznej dla seniorów i z udziałem seniorów szczególnie w odpowiedzi na

zagrożenia środowiskowe, choroby cywilizacyjne i problem z utrzymaniem czystości przez mieszkańców w miejscach publicznych oraz zainteresowania seniorów;

- Brak zorganizowanej oferty wolontariatu z uwagi na duży niewykorzystany kapitał wiedzy, doświadczeń pasji, zainteresowań oraz narastające potrzeby edukacyjne i kulturalne;
- Niskie kompetencje cyfrowe seniorów, potrzeba nieustającego doszkalania, aktualizacji, utrwalania umiejętności poruszania się po Internecie, korzystania z telefonów i komputerów w celu zdobywania informacji i wiedzy w obszarze edukacja i kultura;

2. Kultura:

- Niewystarczająca oferta wydarzeń kulturalnych o szerokim znaczeniu integracyjnym, z uwzględnieniem udziału mieszkańców sołectw i zróżnicowanego grona seniorów w gminie pod względem m.in. wykształcenia, zainteresowań, możliwości dojazdu, zasoby finansowe;
- Niewystarczająca dostępna dla seniorów infrastruktura umożliwiająca organizację wydarzeń dla szerokiego grona seniorów powyżej 100 osób zarówno w sezonie letnim jak i zimowym;
- Ograniczony dostęp do atrakcyjnej oferty dostępnej na miejscu bez konieczności wyjazdu do Warszawy, w tym nieodpłatnej/dostępnej cenowo;
- Ograniczona samodzielność instytucji kultury i niedobór wyspecjalizowanej kadry z wykształceniem kierunkowym, co osłabia rozwój i sprawną koordynację działań w obszarze edukacja i kultura;

3. Dostępność:

- Niedookreślone stanowisko, rola i kompetencje i pozycja Pełnomocnika ds. polityki senioralnej w gminie, co uniemożliwia sprawne zarządzanie polityką senioralną w gminie;
- Niewystarczające działania w zakresie edukacji cyfrowej, w szczególności w grupie 70+, w sołectwach, co utrudnia włączanie seniorów do przedsięwzięć kulturalno-edukacyjnych;

- Wykluczenie społeczne seniorów zamieszkujących sołectwa z uwagi na ograniczony dostęp do informacji oraz brak oferty w miejscu zamieszkania;
- Nieefektywna komunikacja i promocja, w tym czytelny i skoordynowany przepływ informacji. Informacje są dystrybuowane w internecie w miejscach nie dla wszystkich czytelnych, niewielkie wykorzystanie m.in. tablic informacyjnych i słupów ogłoszeniowych w sołectwach, co ogranicza udział szerszego grona seniorów w aktualnej ofercie;

Sfera Obywatelska

1. Niewystarczająca wiedza na temat działalności obywatelskiej w gminie, powiecie i regionie.
2. Brak interesowania się sprawami obywatelskimi znacznej liczby seniorów.
3. Postrzeganie organizacji pozarządowych jako realizatora usług, a nie możliwości zmieniania otaczającego świata.
4. Brak liderów koordynujących działalność organizacji pozarządowych i senioralnych.
5. Słaba komunikacja z organizacjami senioralnymi i seniorami.
6. Przekonanie, że pomysły, projekty itp. powinni opracowywać i wykonywać sami seniorzy, a nie urzędnik czy określona jednostka organizacyjna gminy.
7. Brak wystarczającej ilości miejsc do spotkań, realizacji przedsięwzięć, integracji itp.
8. Wykluczenie cyfrowe znacznej liczby seniorów, szczególnie 70+ i 80+.

6. Wizja i misja

Wizja oraz misja stanowią kluczowe elementy dokumentów strategicznych. Zarówno wizja, jak i misja zostały w trakcie przygotowywania dokumentu wypracowane wspólnie przez wszystkie trzy zespoły eksperckie.

Wizja jest to zwięzłe określenie stanu docelowego w przyszłości, do którego zamierzamy dążyć i chcemy osiągnąć. Jest to idealny obraz, nieobarczony ograniczeniami wynikającymi z diagnozy. W przypadku niniejszej strategii, wizja odnosi się do stanu przyszłego serockiej społeczności seniorów.

Wizja:

Społeczność seniorów 60+ w Mieście i Gminie Serock to zintegrowana i aktywna grupa, która korzysta z różnorodnej, dostosowanej i bogatej oferty usług oraz infrastruktury z zakresu zdrowia, rekreacji edukacji, kultury i aktywności obywatelskiej oraz dzieli się swoim potencjałem.

Misja w niniejszym dokumencie sformułowana została ściśle w odniesieniu do roli samej strategii. Opisuje ona to, jakie jest zadanie strategii – czemu ma służyć jej powstanie i realizacja.

Misja:

Misją strategii jest optymalna koordynacja działań na rzecz serockich seniorów.

7. Cele

Elementem strukturyzującym strategiczną część dokumentu są cele. Stanowią one sposób na ukierunkowanie wysiłków i działań na rzecz serockich seniorów. Sformułowane cele są odpowiedzią na zdiagnozowane we wcześniejszej części strategii problemy oraz służą osiągnięciu wypracowanej wizji.

Cele zostały opracowane przez zespoły eksperckie pod kierownictwem koordynatorów tematycznych i analogicznie do zdefiniowanych problemów, podzielone zostały na grupy: „zdrowie i rekreacja”, „edukacja i kultura” oraz „sfera obywatelska”.

Przy wyznaczaniu celów zespoły eksperckie opierały się na wynikach diagnozy, analizie problemowej, a także na własnej wiedzy i doświadczeniach oraz na dotychczasowych działaniach realizowanych w Mieście i Gminie Serock.

Podstawą formułowania celów pod względem metodycznym była zasada SMART. Akronim SMART odnosi się do cech jakimi powinny charakteryzować się cele:

„S” – z ang. „specific” – precyzyjne,

„M” – z ang. „measurable” – mierzalne,

„A” – z ang. „accepted” – akceptowane,

„R” – z ang. „realistic” – realistyczne,

„T” – z ang. „time-dependant” – określone w czasie.

Dla zapewnienia przejrzystej i logicznej struktury dokumentu, przyjęte zostały trzy hierarchiczne poziomy celów:

1. Cel główny – jeden dla całej strategii.
2. Cele strategiczne – po jednym dla każdego działu tematycznego.
3. Cele operacyjne – przypisane do celów strategicznych i je rozwijające.

Celem głównym strategii jest:

Poprawa jakości życia serockich seniorów.

Zdrowie i rekreacja

Cel strategiczny:

Zwiększenia i dobra koordynacja działań mających na celu podniesienie jakości zdrowia i aktywności fizycznej seniorów.

Cele operacyjne:

1. Optymalne wykorzystanie infrastruktury publicznej do aktywności rekreacyjnej i profilaktycznej seniorów, w tym:
  - zwiększanie udziału seniorów w aktywności rekreacyjnej i ruchowej;
  - udostępnienie obiektów publicznych (np. szkół) do działań podejmowanych przez grupy seniorów;
  - zapewnienie sprawnego systemu informowania o wydarzeniach rekreacyjnych, sportowych, rozrywkowych;
  - organizacja działań samopomocowych z udziałem Gminy w celu wprowadzenia wsparcia dla seniorów w zakresie pomocy technicznej;
  - różnicowanie oferty rekreacyjnej i prozdrowotnej w odpowiedzi na potrzeby seniorów (łączenie działań kulturalnych z rekreacyjnymi, jak np. biesiady, potańcówki, itp.);
2. Zwiększenie dostępu do świadczeń w zakresie opieki zdrowotnej, w tym:
  - do świadczeń w zakresie poradni specjalistycznych;
  - skoordynowane działania informacyjne dotyczące funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej;
  - rozwój telemedycyny i rozwiązań teleinformatycznych w służbie zdrowia;
  - działania edukacyjne i informacyjne w zakresie zdrowego odżywiania, zdrowego stylu życia, udziału w aktywnościach sportowych i rekreacyjnych;
3. Zapewnienie dostępności komunikacyjnej i informacyjnej w zakresie zdrowia i rekreacji w Mieście i Gminie Serock, w tym:

- skoordynowane działania związane z docieraniem z informacją do wszystkich mieszkańców gminy, w tym osób, które nie korzystają z rozwiązań teleinformacyjnych i cyfrowych;
- równomierne skomunikowanie gminy w zakresie transportu publicznego;
- dostosowanie gminnej infrastruktury do potrzeb seniorów w zakresie dostępności (ławeczki, miejsca do odpoczynku, kosze na śmieci, dostęp do toalet);

Edukacja i kultura

Cel strategiczny:

Zaspokojenie kluczowych potrzeb Serocczan w obszarze edukacji i kultury poprzez efektywną koordynację międzysektorową i animację lokalną.

Cele operacyjne:

1. Optymalne wykorzystanie zasobów instytucjonalnych w zakresie edukacja i kultura poprzez:
  - Efektywne zarządzanie polityką senioralną w gminie, a w tym współpracą międzysektorową i animacją życia senioralnego w zakresie edukacja i kultura;
  - Podniesienie poziomu dostępności instytucji i organizacji senioralnych w gminie, w tym identyfikacja i zintegrowanie zasobów infrastrukturalnych;
  - Podniesienie kompetencji i poziomu kooperacji instytucji i organizacji działających w obszarze edukacja i kultura na rzecz i z udziałem seniorów;
  - Wsparcie współpracy z seniorami z innych miejscowości, ze szczególnym uwzględnieniem miast partnerskich;
  - Efektywną komunikację i promocję, w tym czytelny i skoordynowany przepływ informacji w gminie w obszarze edukacja i kultura;
2. Aktywizacja i integracja społeczna seniorów w obszarze edukacja i kultura poprzez:
  - Wzmocnienie i poszerzenie grona lokalnych liderów działających na rzecz seniorów;
  - Wspólne wypracowanie oferty dla seniorów w obszarze edukacja i kultura w odpowiedzi na potrzeby seniorów i potrzeby rynku pracy;

- Opracowanie programu wolontariatu senioralnego z uwzględnieniem obszaru edukacja i kultura (m.in. rozwój talentów, dzielenie się się pasją, wiedzą, kompetencjami, doświadczeniem);
- Zwiększenie dostępności seniorów do nieodpłatnego Internetu;
  - Promocję aktywnych seniorów, ciekawych osobowości i ich autorskich inicjatyw – dobrych praktyk;

Sfera obywatelska

Cel strategiczny:

Podjęcie działań służących podniesieniu aktywności obywatelskiej seniorów.

Cele operacyjne:

1. Zwiększenie udziału seniorów w działaniach obywatelskich w środowisku lokalnym, zachęcenie do aktywności poprzez:
  - zwiększenie poziomu wiedzy nt. budżetu gminnego, funduszu sołectkiego i możliwości wykorzystania środków gminnych i zewnętrznych na działania skierowane na rzecz seniorów;
  - zwiększenie wiedzy nt. możliwości włączenia się seniorów w działania obywatelskie;
  - zwiększenie udziału seniorów w spotkaniach z reprezentantami władz lokalnych i politykami;
  - wzmocnienie wizerunku seniora jako osoby kompetentnej;
  - wsparcie lokalnych liderów, zmniejszenie postaw biernych i roszczeniowych seniorów;
  - udział w projektach promujących integrację, pomoc sąsiedzką i wsparcie osób starszych;
  - podjęcie działań mających na celu zapobieżeniu wykluczeniu cyfrowemu.
2. Integracja środowiska seniorów w gminie i poszczególnych sołectwach poprzez:
  - organizację gminnych imprez integracyjnych dla seniorów i pomoc w organizacji tego typu przedsięwzięć w sołectwach;

- dostosowanie sposobu informowania o wydarzeniach w gminie do potrzeb seniorów;
- wzmocnienie działań informacyjnych nt. możliwości uczestnictwa seniorów w różnych formach aktywności obywatelskiej;
- skoordynowanie działań na rzecz osób 60+;
- przeszkolenie działaczy lokalnych organizacji w zakresie umiejętności pozyskiwania środków zewnętrznych, zasad skutecznej informacji i promocji;
- zwiększenie poziomu współpracy między stowarzyszeniami i organizacjami działającymi w gminie;
- udostępnianie istniejącej bazy lokalowej oraz pozyskiwanie nowej, w której można będzie realizować przedsięwzięcia integrujące lokalną społeczność.

8. Spójność z innymi dokumentami

Zapisy strategii wpisują się w założenia innych dokumentów ze szczebla lokalnego i ponadlokalnego. Jest to istotna kwestia ze względu m.in. na synergię planowanych i podejmowanych działań oraz silniejsze pozytywne oddziaływanie na seniorów w Mieście i Gminie Serock.

Niniejszy rozdział zawiera wyniki ze studium porównawczego zapisów strategii (w szczególności celów strategicznych) oraz następujących dokumentów:

- Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025,
- Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze,
- Polityki społecznej wobec osób starszych 2030. BEZPIECZEŃSTWO - UCZESTNICTWO – SOLIDARNOŚĆ,
- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

„Strategia Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025”

„Strategia Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025” to najważniejszy dokument stanowiący o kierunkach rozwoju gminy. Dokument przyjęty uchwałą nr 280/XXV/2016 Rady Miejskiej w Serocku z dnia 7 listopada 2016 roku. Strategia zawiera część opisową dotyczącą gminy, a także część strategiczną z wizją, misją, celami (4 strategiczne i 15 operacyjnych) i kierunkami działań. Problematyka senioralna dostrzeżona została już w części opisowej i analizie SWOT (starzejące się społeczeństwo i rosnący wskaźnik obciążenia demograficznego).

Zapisy dokumentu „Serocczanie 60+. Strategia 2023-2027” wpisują się w część programową ogólnej strategii rozwoju Serocka, począwszy od misji, która odnosi się m.in. do wysokiej jakości życia, po cele operacyjne – szczegóły przedstawia poniższa tabela:.

Sfera tematyczna zawarta w dokumencie „Serocczanie 60+. Strategia 2023-2027”	Cel „Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025”, w który wpisuje się sfera
Zdrowie i rekreacja	Cel operacyjny 3.5 Budowa kapitału społecznego poprzez sport i rekreację – w zakresie: „Aktywizacja sportowa wśród

<p>Sfera tematyczna zawarta w dokumencie „Serocczanie 60+. Strategia 2023-2027”</p>	<p>Cel „Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025”, w który wpisuje się sfera</p>
	<p>różnych grup społecznych i środowiskowych, w tym przełamywanie barier międzypokoleniowych” Cel operacyjny 4.2 zrównoważone wykorzystanie potencjału zasobów przyrodniczych gminy do tworzenia obszarów rekreacyjnych – w zakresie: „Budowa i modernizacja infrastruktury szlaków turystycznych”</p>
<p>Edukacja i kultura</p>	<p>Cel operacyjny 3.1 Aktywna polityka kulturalna – w zakresie: „Stworzenie oferty kulturalnej z uwzględnieniem preferencji różnych grup wiekowych”, „Integracja międzypokoleniowa przez kulturę”, „Wspieranie rozwoju kultury na obszarach wiejskich gminy” Cel operacyjny 2.2 Działania na rzecz podwyższenia świadomości ekologicznej mieszkańców – w zakresie: „Działania na rzecz poprawy świadomości ekologicznej mieszkańców , w tym popularyzacji segregacji odpadów”</p>
<p>Sfera obywatelska</p>	<p>Cel operacyjny 3.3 Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i stowarzyszeń na terenie gminy – w zakresie: „Działania informacyjne na rzecz popularyzacji aktywności obywatelskiej wśród mieszkańców gminy”, „Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi”</p>
<p>Wszystkie trzy sfery tematyczne</p>	<p>Cel operacyjny 3.4 Budowanie więzi społecznych mieszkańców gminy Serock – w zakresie: „Promowanie gminy z wykorzystaniem nowoczesnych technik informacyjnych i komunikacyjnych”</p>

„Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze”

„Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze” przyjęta została uchwałą nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z 24 maja 2022 r. i stanowi aktualizację uprzednio obowiązującego dokumentu. Jest to nadrzędny dokument rozwojowy obowiązujący na Mazowszu.

„Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze” porusza różnorodne kwestie dotyczące rozwoju województwa i skonstruowana została w taki sposób, że zawiera pięć obszarów tematycznych, do których przyporządkowane zostały cele, kierunki działań i działania.

Ze względu na politykę senioralną wymienić należy przede wszystkim cel w obszarze „Społeczeństwo” – „MAZOWSZE ZINTEGROWANE SPOŁECZNIE. Poprawa jakości i dostępności do usług społecznych oraz wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego w ramach nowoczesnej gospodarki” oraz cel w obszarze „Kultura i dziedzictwo” – „MAZOWSZE BOGATE KULTUROWO Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju województwa i poprawy jakości życia”. Spójność z tymi celami wykazują zapisy dokumentu „Serocczanie 60+. Strategia 2023-2027”. W pierwszy cel wpisują się wszystkie trzy sfery tematyczne: „zdrowie i rekreacja” (w zakresie podnoszenia standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz zmniejszenie różnic w dostępie do świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych), „edukacja i kultura” (w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego) oraz „sfera obywatelska” (w zakresie: włączenia i integracji społecznej; rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego), w drugi cel – tematy: „zdrowie i rekreacja” (w zakresie wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego, potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju gospodarczego i promocji województwa), „edukacja i kultura” (w zakresie: upowszechniania kultury i twórczości oraz kreowania miast i wsi jako centrów aktywności kulturalnej i turystycznej; wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego, potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju gospodarczego i promocji województwa; upowszechniania kultury i twórczości) oraz „sfera obywatelska” (w zakresie wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego, potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju gospodarczego i promocji województwa – działania dot. organizacji pozarządowych).

Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. BEZPIECZEŃSTWO - UCZESTNICTWO – SOLIDARNOŚĆ

Dokument „Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. BEZPIECZEŃSTWO - UCZESTNICTWO – SOLIDARNOŚĆ” został opracowany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i przyjęty uchwałą nr 161 Rady Ministrów z dnia 26 października 2018 r.

„Polityka społeczna wobec osób starszych...” kompleksowo skupia się na sytuacji seniorów oraz działaniach na ich rzecz. W dokumencie zawarty został podział dwóch grup docelowych na ogół osób starszych oraz niesamodzielne osoby starsze.

W części diagnostycznej dokument porusza kwestie m.in. stanu zdrowia, aktywności (zawodowej, społecznej, edukacyjnej, sportowej, kulturalnej i religijnej), dyskryminacji i przemocy wobec osób starszych oraz sytuacji ekonomicznej i warunków mieszkaniowych seniorów. „Polityka społeczna wobec osób starszych...” zakłada cztery cele priorytetowe, trzy cele długofalowe i łącznie jedenaście obszarów uwzględniających działania wobec osób starszych.

Zapisy dokumentu „Serocznianie 60+. Strategia 2023-2027” wpisują się we wszystkie cele dokumentu „Polityka społeczna wobec osób starszych...”, zarówno długoterminowe, jak i priorytetowe.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. We wprowadzeniu dokument charakteryzowany jest w następujący sposób: „Strategia stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi w kraju. Łączy w sobie wymiar strategiczny z wymiarem operacyjnym: wskazuje niezbędne działania oraz instrumenty realizacyjne - projekty flagowe i strategiczne, zapewniające jej wdrożenie. Ustala również system koordynacji i realizacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki oraz społeczeństwem.” SOR to kluczowy dokument państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej.

Założenia dokumentu „Serocczanie 60+. Strategia 2023-2027” wykazują spójność m.in. z „celem szczegółowym II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony” w obszarze „Spójność społeczna” – kierunkami interwencji: „2. Poprawa dostępności do usług, w tym społecznych i zdrowotnych” (wymieniona została aktywność społeczna i zawodowa seniorów) i „3. Wsparcie grup zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem oraz zapewnienie spójności działań na rzecz integracji społecznej” (wskazanie seniorów jako jednej z grup zagrożonych).

9. Wykaz działań

Zdrowie i rekreacja

Cel operacyjny: 1. Optymalne wykorzystanie infrastruktury publicznej do aktywności rekreacyjnej i profilaktycznej seniorów

Proponowane działanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźnik realizacji
1.1 Organizacja akcji informacyjnych i wydarzeń promujących ruch oraz aktywność fizyczną seniorów z zaangażowaniem animatorów – wolontariuszy	Urząd Miasta i Gminy Serock Serockie Inwestycje Samorządowe Sp. z o.o. Organizacje pozarządowe Miejsko Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej Środowiska senioralne	Budżet gminy, Środki zewnętrzne, Budżet SIS Sp. z o.o. Budżet MGZGK	2024 – 2027	Liczba akcji i wydarzeń Liczba animatorów-wolontariuszy zaangażowanych w akcje i wydarzenia
1.2 Inwentaryzacja zasobów oraz analiza możliwości udostępnienia obiektów publicznych (np. szkół) na potrzeby realizacji działań podejmowanych przez grupy seniorów	Urząd Miasta i Gminy Serock Serockie Inwestycje Samorządowe Sp. z o.o. Ośrodek Pomocy Społecznej Środowiska senioralne	Budżet gminy Budżet SIS Sp. z o.o.	2023 - 2024	Siatka / Wykaz obiektów możliwych do udostępnienia na działania senioralne (obiekty, adresy, harmonogramy, odbiorcy)
1.3 Opracowanie założeń i wprowadzenie programu pomocy technicznej dla seniorów	Urząd Miasta i Gminy Serock Środowiska senioralne	Budżet gminy, Środki zewnętrzne	2023 – 2024	Program pomocy dla seniorów
1.4 Realizacja cyklicznych badań wśród środowisk senioralnych na temat ich potrzeb w zakresie rekreacji i profilaktyki zdrowotnej	Urząd Miasta i Gminy Serock	Budżet gminy, Środki zewnętrzne	2024 – 2027	Coroczne badanie potrzeb w zakresie rekreacji i profilaktyki zdrowotnej

Cel operacyjny: 2. Zwiększenie dostępu do świadczeń w zakresie opieki zdrowotnej

Proponowane działanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźnik realizacji
2.1 Przeprowadzenie analizy możliwości rozwoju SPZOZ pod kątem specjalistki oraz rehabilitacji	Urząd Miasta i Gminy Serock Serockie Inwestycje Samorządowe Sp. z o.o. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	Budżet gminy, Środki zewnętrzne Budżet SIS Sp. z o.o. Budżet SPZOZ	2024 – 2027	Studium techniczne Przeprowadzenie prac remontowych Liczba uruchomionych poradni specjalistycznych Liczba pacjentów poradni specjalistycznych
2.2 Podjęcie negocjacji z NFZ w zakresie uruchomienia w ośrodku zdrowia poradni specjalistycznych	Urząd Miasta i Gminy Serock Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	NFZ	2024 – 2027	Uruchomienie poradni specjalistycznych
2.3 Opracowanie i wdrożenie systemu informacji o świadczeniach zdrowotnych oraz zasadach ich udzielania (z naciskiem na dostępność przekazu)	Urząd Miasta i Gminy Serock Powiat Legionowski Zakłady opieki zdrowotnej Organizacje pozarządowe Środowiska senioralne	Budżet gminy, Środki zewnętrzne	2024	Opracowany system obiegu informacji z wytycznymi dot. dostępności
2.4 Opracowanie i udostępnienie katalogu „Pytania i odpowiedzi” dotyczącego podstawowej opieki zdrowotnej, świadczeń zdrowotnych i zasad ich udzielania	Urząd Miasta i Gminy Serock Powiat Legionowski Zakłady Opieki Zdrowotnej Organizacje pozarządowe Środowiska senioralne Miejsko Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej Serockie Inwe-	Budżet gminy, Środki zewnętrzne	2023 – 2027	Udostępniony publicznie katalog „Pytania i odpowiedzi” dotyczący POZ i świadczeń zdrowotnych

Proponowane działanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźnik realizacji
	stycje Samorządowe Sp. z o.o.			
2.5 Rozwój telemedycyny i rozwiązań teleinformatycznych w służbie zdrowia, w tym pomoc seniorom w zakładaniu Indywidualnego Konta Pacjenta, ePUAP'u, korzystania z konta e-pacjent, obsłudze e-rejestracji, zapisów online, itp.	Urząd Miasta i Gminy Serock Zakłady Opieki Zdrowotnej Organizacje pozarządowe Środowiska senioralne Instytucje	Budżet gminy, Środki zewnętrzne	2024 – 2027	Liczba założonych profili IKP Liczba założonych profili ePUAP Liczba seniorów którzy skorzystali z wsparcia
2.6 Organizacja cyklicznych spotkań dla seniorów z dietetykiem, diabetologiem, pielęgniarką środowiskową w celu podniesienia świadomości w zakresie dostępnych programów profilaktycznych w zakresie zdrowia, zdrowego odżywiania, zdrowego stylu życia, profilaktyki zdrowotnej, udziału w aktywnościach sportowych i rekreacyjnych	Urząd Miasta i Gminy Serock Powiat Legionowski Środowiska senioralne Organizacje pozarządowe Instytucje gminne	Budżet gminy, Środki zewnętrzne	2023 – 2027	Liczba spotkań Liczba seniorów, którzy wzięli udział w spotkaniach
2.7 Poszerzenie zakresu programów profilaktyki zdrowotnej realizowanych przez Miasto i Gminę Serock oraz promocja programów profilaktycznych realizowanych przez Powiat Legionowski	Urząd Miasta i Gminy Serock Powiat Legionowski	Budżet gminy, Budżet powiatu	2023 – 2027	Liczba programów profilaktycznych

Cel operacyjny: 3. Zapewnienie dostępności komunikacyjnej i informacyjnej w zakresie zdrowia i rekreacji w Mieście i Gminie Serock

Proponowane działanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźnik realizacji
3.1. Opracowanie systemu informowania o wydarzeniach organizowanych na terenie gminy, wykorzystującego nośniki informatyczne, formy drukowane (np. informator gminny) oraz infrastrukturę w terenie (np. słupy ogłoszeniowe, tablice ogłoszeniowe)	Urząd Miasta i Gminy Serock Serockie Inwestycje Samorządowe Sp. z o.o. Miejsko Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej Środowiska senioralne	Budżet gminy Budżet SIS Sp. z o.o. Budżet MGZGK	2023 - 2024	System informowania zawierający sposób, tryb, terminy rozpowszechniania informacji i komunikatów w formie cyfrowej oraz papierowej
3.2. Okresowa analiza potrzeb komunikacyjnych z wprowadzeniem ewentualnych korekt w zakresie publicznego transportu zbiorowego	Urząd Miasta i Gminy Serock Serockie Inwestycje Samorządowe Sp. z o.o.	Budżet gminy	2023 – 2027	Rozkłady jazdy Siatki połączeń
3.3 Analiza potrzeb w zakresie zabezpieczenia gminnej infrastruktury w ławeczki, miejsca do odpoczynku, kosze na śmieci, dostęp do toalet oraz sukcesywne uzupełnianie braków w tym zakresie, w szczególności na terenach rekreacyjnych i przyrodniczych	Urząd Miasta i Gminy Serock Serockie Inwestycje Samorządowe Sp. z o.o. Miejsko Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej	Budżet gminy, Środki zewnętrzne, Budżet SIS Sp. z o.o. Budżet MGZGK	2023 – 2027	Ilość małych inwestycji (ławeczki, kosze na śmieci, miejsca odpoczynku, toalety)

Edukacja i kultura

Cel operacyjny: 1. Optymalne wykorzystanie zasobów instytucjonalnych w zakresie edukacja i kultura.

Proponowane działanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźnik realizacji
1.1 Zdiagnozowanie potencjału organizacji pozarządowych, instytucji, przedsiębiorców i grup senioralnych, w tym identyfikacja nowych zastosowań dla infrastruktury publicznej.	Urząd Miasta i Gminy Serock organizacje i instytucje senioralne, w tym: Rada Seniorów, Serocka Akademia Seniora, OSP, KGW, OPS, Centrum Kultury i Czytelnictwa, szkoły	Budżet gminy Budżety organizacji Środki zewnętrzne	2023-2024	Liczba placówek dostępnych i ich dodatkowych zasobów
1.2 Wspólne wypracowanie różnorodnej i kompleksowej oferty edukacyjno-kulturalnej atrakcyjnej i dostępnej seniorom w Serocku i sołectwach.	Urząd Miasta i Gminy Serock organizacje i instytucje senioralne	Budżet gminy Budżety organizacji Środki zewnętrzne	2023-2027	Liczba wydarzeń w roku dostępnych w sołectwach
1.3 Rozwijanie kompetencji specjalistycznych kadry instytucjonalnej, zaangażowanej w realizację działań na rzecz edukacji i kultury wśród seniorów.	Urząd Miasta i Gminy Serock	Budżet gminy Środki zewnętrzne	2023-2027	Liczba szkoleń specjalistycznych w roku
1.4 Utworzenie Serockiego Centrum Seniora - niezależnej placówki senioralnej z adekwatnym i dostępnym zapleczem lokalowym (w tym sala widowiskowa) i kadrowym.	Urząd Miasta i Gminy Serock organizacje i instytucje senioralne	Budżet gminy Budżety organizacji Środki zewnętrzne	2023 - 2027	Liczba placówek (1)
1.5 Organizacja cy-	Urząd Miasta i	Budżet gminy	2023 - 2027	Liczba wyda-

Proponowane działanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźnik realizacji
klicznego wydarzenia specjalnego „Forum Aktywnego Seniora” dla wszystkich interesariuszy, z uwzględnieniem obszaru edukacyjno- kulturalnej.	Gminy Serock organizacje i instytucje senioralne, w tym Rada Seniorów, Serocka Akademia Seniora	Budżety organizacji Środki zewnętrzne		rzeń w roku
1.6 Optymalizacja i dywersyfikacja kanałów komunikacji i promocji (prasa, telefon, Internet, internetowe/lokalne radio, tablice w sołectwach) w zakresie edukacja i kultura.	Urząd Miasta i Gminy Serock	Budżet gminy Środki zewnętrzne	2023 - 2027	Liczba dostępnych i skoordynowanych kanałów do cyklicznej i spójnej komunikacji
1.7 Zapewnienie seniorom bezpłatnych sołeckich punktów nieodpłatnego dostępu do Internetu z zapleczem wsparcia, a w tym do informacji m.in. w zakresie edukacja i kultura.	Urząd Miasta i Gminy Serock	Budżet gminy Środki zewnętrzne	2023 - 2027	Liczba punktów dostępu do bezpłatnego Internetu

Cel operacyjny: 2. Aktywizacja i integracja społeczna seniorów w obszarze edukacja i kultura

Proponowane działanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźnik realizacji
2.1 Wsparcie i poszerzenie grona liderów i animatorów lokalnych inicjatyw senioralnych w zakresie edukacja i kultura.	Urząd Miasta i Gminy Serock organizacje i instytucje senioralne, w tym: Rada Seniorów, Serocka Akademia Seniora	Budżet gminy Budżety organizacji Środki zewnętrzne	2023-2027	Liczba liderów i animatorów Liczba spotkań
2.2 Wsparcie współ-	Urząd Miasta i	Budżet gminy	2023-2024	Liczba inicja-

Proponowane działanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźnik realizacji
pracy z seniorami z innych miejscowości, w szczególności z miast partnerskich w obszarze edukacja i kultura	Gminy Serock organizacje i instytucje senioralne, w tym Rada Seniorów	Budżety organizacji Środki zewnętrzne		tyw partnerskich w danym roku
2.3 Rozwój kompetencji społecznych, cyfrowych i specjalistycznych (w tym pasji i zainteresowań) seniorów w kompleksowej i dostępnej formule.	Urząd Miasta i Gminy Serock organizacje i instytucje senioralne, w tym: Rada Seniorów, Serocka Akademia Seniora	Budżet gminy Budżety organizacji Środki zewnętrzne	2023-2027	Liczba szkoleń w danym roku
2.4 Organizacja cyklicznych nieodpłatnych spotkań integracyjnych w sołectwach w połączeniu z aktywnością kulturalną lub/i edukacyjną	Urząd Miasta i Gminy Serock organizacje i instytucje senioralne, w tym Rada Seniorów	Budżet gminy Budżety organizacji Środki zewnętrzne	2023 - 2027	Liczba wydarzeń kluczowych Liczba danego wydarzenia - w roku
2.5 Opracowanie i wdrożenie programu wolontariatu senioralnego, jako forma aktywności, rozwoju, samopomocy i wsparcia seniorów m.in. w obszarze edukacja i kultura, z uwzględnieniem ekologii.	Urząd Miasta i Gminy Serock organizacje i instytucje senioralne, w tym Rada Seniorów	Budżet gminy Budżety organizacji Środki zewnętrzne	2023 - 2024	Senioralny program lokalny, z uwzględnieniem obszaru edukacja i kultura (1)
2.6 Zwiększenie autonomii biblioteki i rozwój jej działalności m.in. poprzez upowszechnienie e-biblioteki, audio i e-booków wśród seniorów.	Urząd Miasta i Gminy Serock organizacje i instytucje senioralne	Budżet gminy Budżety organizacji Środki zewnętrzne	2023 - 2027	Liczba projektów propagujących e-publikacje Liczba dostępnych e-publikacji w roku
2.7 Działania na rzecz integracji międzypokoleniowej -	Urząd Miasta i Gminy Serock organizacje i in-	Budżet gminy Budżety organizacji	2023 - 2027	Liczba projektów międzypokoleniowych w

Proponowane działanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźnik realizacji
organizacja wspólnych projektów z dziećmi i młodzieżą, w tym projektów ekologicznych.	stytucje senioralne	Środki zewnętrzne		roku, w tym liczba projektów ekologicznych
2.8 Włączanie seniorów w miejskie programy wspierające dostępność i aktywność szczególnie edukacyjno-kulturalną seniorów (np. Karta Seroczczyzna) oraz ogólnopolskie i mazowieckie programy wspierające dostępność i aktywność seniorów (np. Ogólnopolska Karta Seniora, Sieć Mazowieckich Miejsc Przyjaznych Seniorom).	Urząd Miasta i Gminy Serock organizacje i instytucje senioralne	Budżet gminy Budżety organizacji Środki zewnętrzne	2023 - 2027	Liczba programów dostępnych w roku
2.9 Promocja aktywnych seniorów szczególnie w obszarze edukacja i kultura, ciekawych osobowości i ich autorskich inicjatyw.	Urząd Miasta i Gminy Serock organizacje i instytucje senioralne, w tym: Rada Seniorów, Serocka Akademia Seniora	Budżet gminy Budżety organizacji Środki zewnętrzne	2023-2027	Liczba publikacji papierowych i internetowych Liczba spotkań w roku

Sfera obywatelska

Cel operacyjny: 1. Zwiększenie udziału seniorów w działania obywatelskie w środowisku lokalnym, zmniejszenie niechęci do aktywności.

Proponowane działanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźnik realizacji
1.1. Przeprowadzenie akcji informacyjnej nt. tworzenia bu-	Urząd Miasta i Gminy Serock	Budżet gminy	2023 - 2027	Liczba przeprowadzonych kampanii infor-

Proponowane działanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźnik realizacji
dżetu gminnego i funduszy sołeckich oraz miejsc poszukiwania środków zewnętrznych.				macyjnych
1.2. Zorganizowanie szkoleń i warsztatów nt. sporządzania wniosków i pozyskiwania środków zewnętrznych przeznaczonych na działalność senioralną (w tym m.in. w sferach zdrowiem, rekreacja, edukacja, kultura).	Urząd Miasta i Gminy Serock Rada Seniorów Organizacje senioralne	Budżet gminy	2023 - 2027	Liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów
1.3. Promowanie działań organizacji senioralnych - prezentacja dobrych praktyk, wzmacnianie wizerunku seniora jako osoby kompetentnej.	Urząd Miasta i Gminy Serock Jednostki organizacyjne gminy Organizacje senioralne	Budżet gminy	2023 - 2027	Liczba przeprowadzonych działań promocyjnych
1.4. Organizacja szkoleń komputerowych i utworzenie „wolontariatu cyfrowego” dla seniorów.	Urząd Miasta i Gminy Serock Organizacje senioralne	Budżet gminy Środki własne i zewnętrzne	2023 - 2027	Liczba przeszkolonych seniorów Liczba wolontariuszy
1.5. Powołanie pełnomocnika ds. osób 60+. z kompetencjami w zakresie sfery obywatelskiej, zdrowia, rekreacji, edukacji i kultury	Burmistrz Miasta i Gminy Serock	Budżet gminy	2024	Powołanie pełnomocnika

Cel operacyjny: 2. Integracja środowiska seniorów w gminie oraz w poszczególnych sołectwach.

Proponowane działanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźnik realizacji
2.1. Organizacja gminnych imprez integracyjnych oraz pomoc sołectwom w organizacji tego typu przedsięwzięć .	Urząd Miasta i Gminy Serock Rady sołeckie	Budżet gminy Budżety sołeckie Środki zewnętrzne	2024 - 2027	Liczba zorganizowanych imprez
2.2. Zorganizowanie spotkania służącego wypracowaniu modelu współpracy między organizacjami senioralnymi i działającymi na ich rzecz.	Urząd Miasta i Gminy Serock Rada Seniorów	Budżet gminy	2024	Liczba zorganizowanych spotkań Wypracowany model współpracy
2.3. Prowadzenie akcji informacyjnej nt. możliwości uczestnictwa seniorów w różnych formach aktywności obywatelskiej.	Urząd Miasta i Gminy Serock Rada Seniorów SAS	Budżet gminy	2023 - 2027	Liczba przeprowadzonych działań
2.4. Realizacja projektów promujących integrację i włączenie społeczne np. akcja „Jak dobrze mieć sąsiada”, akcje wolontariatu - sąsiedzkiego, działania samopomocowe, pomoc sąsiedzka i wsparcie dla osób starszych od wolontariuszy.	Urząd Miasta i Gminy Serock OPS Organizacje pozarządowe	Budżet gminy Środki zewnętrzne	2024 - 2027	Liczba zrealizowanych projektów, przedsięwzięć Liczba seniorów biorących udział w wydarzeniach
2.5. Wypracowanie modelu informowania seniorów o wydarzeniach w gminie.	Urząd Miasta i Gminy Serock Sołtysi	Budżet gminy	2023 - 2024	Wypracowanie modelu komunikacji
2.6. Przegląd bazy lokalowej na terenie gminy przydatnej do realizacji przedsięwzięć integrujących	Urząd Miasta i Gminy Serock Sołtysi OSP OPS	Budżet gminy	2023 - 2024	Liczba udostępnionych lokali Regulaminy korzystania z

Proponowane działanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźnik realizacji
środowisko seniorów i wypracowanie zasad korzystania z niej.				udostępnionej bazy

10. Finansowanie

Sprawna i efektywna realizacja zapisów strategii i rzeczywiste działania na rzecz lokalnych seniorów wymagają mobilizowania odpowiednich zasobów finansowych. Środki finansowe służące do realizacji celów i działań zapisanych w niniejszej strategii powinny pochodzić ze zróżnicowanych źródeł przystosowanych do konkretnych zadań.

Realizatorzy działań wskazani w rozdziale 9 mogą opierać się zarówno na własnych środkach finansowych, jak i powinni pozyskiwać dostępne fundusze zewnętrzne w celu zapewnienia skutecznego wdrażania zapisów strategii.

Wśród potencjalnych źródeł finansowania strategii wymienić należy m.in.:

- budżet Miasta i Gminy Serock,
- budżety innych jednostek samorządu terytorialnego (w tym w ramach przekazywanej pomocy finansowej),
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej (w tym Funduszy Europejskich) z perspektywy finansowej 2021-2027,
- środki z Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego,
- środki pochodzące z państwowych funduszy celowych,
- środki organizacji pozarządowych (w tym pozyskiwane w ramach realizacji zadań publicznych),
- środki pozyskane od darczyńców i sponsorów,
- środki własne innych realizatorów działań.

Potencjalne źródła finansowania poszczególnych działań wskazane zostały w rozdziale 9.

11. Konsultacje społeczne

Konsultacje społeczne Strategii trwały od 1 kwietnia do 30 czerwca 2023 roku. Uwagi i propozycje zmian do projektu dokumentu można było zgłaszać m.in. poprzez przygotowany formularz uwag (w formie papierowej w Centrum Kultury i Czytelnictwa w Serocku i na adres e-mail Stowarzyszenia Pomocy Potrzebującym „Nadzieja”) lub podczas konferencji prezentującej zapisy projektu dokumentu.

Konsultacjom towarzyszyła akcja informacyjna m.in. na stronach internetowych i w mediach społecznościowych SPP Nadzieja oraz Rady Seniorów Miasta i Gminy Serock. Prośba o skonsultowanie zapisów strategii została ponadto skierowana do instytucji działających na terenie Miasta i Gminy Serock.

W ramach procesu konsultacyjnego odbyła się konferencja prezentująca zapisy dokumentu (24 kwietnia) oraz warsztaty poświęcone poszczególnym sferom tematycznym (14 i 21 czerwca).

Zebrane podczas konsultacji uwagi i propozycje poddane zostały analizie i ocenie, a następnie koordynatorzy decydowali o ich uwzględnieniu lub odrzuceniu – sporządzone zostało zestawienie uwag wraz z informacją o decyzji. Po etapie konsultacji przygotowany został ostateczny projekt dokumentu.

12. Monitoring i ewaluacja

Właściwe wdrażanie dokumentu wymaga weryfikacji realizacji jego zapisów.

Implementacja zapisów strategii będzie podlegać zarówno monitorowaniu, jak i ewaluacji.

Weryfikacja dokonywanych postępów – realizacji poszczególnych działań i osiągnięcie założonych celów będzie odbywać się w nawiązaniu do przyjętego harmonogramu oraz będzie stanowiła wskazanie do ewentualnych modyfikacji planu działań.

Narzędziem ilościowym służącym kontroli wdrażania strategii będzie monitoring.

Monitoring strategii obejmie weryfikację kilku kluczowych aspektów:

- podjęcia realizacji poszczególnych działań,
- osiągnięcia przypisanych do nich wskaźników,
- przestrzegania zakresu czasowego,
- wysokości poniesionych nakładów wraz z podaniem źródeł finansowania.

Proces monitoringu powinien być prowadzony raz na rok.

Drugim istotnym elementem systemu kontroli realizacji dokumentu będzie ocena jakościowa, czyli ewaluacja. Ewaluacja powinna opierać się na ocenie wdrażania według następujących kryteriów: skuteczności, efektywności, trwałości, użyteczności i trafności. Ocena jakościowa powinna być przeprowadzona jeden raz w trakcie okresu wdrażania strategii (tzw. ewaluacja on-going, która zalecana jest w połowie okresu obowiązywania dokumentu), a także po zakończeniu jej realizacji – tzw. ewaluacja ex-post.

Na podstawie przeprowadzanych monitoringu oraz ewaluacji i wyciągniętych z nich wniosków, realizatorzy strategii będą mogli wprowadzać korekty w działaniach, a także przystąpić do ewentualnej aktualizacji strategii.

Za przeprowadzenie procesu monitoringu i ewaluacji odpowiedzialny będzie Urząd Miasta i Gminy Serock, merytorycznie odpowiadający za politykę senioralną, we współpracy z Radą Seniorów.